

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

18. Epilogus probationum præcedentium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

non tam sentiendo inspirationem atque vocationem, quam consentiendo. Quosane pacto huiusmodi receptionem & abiectionem inspirationis seu vocationis Dei etiam recentio-

res intelligunt. Iste itaque est verus & genuinus Concilij sensus toti textui, totique antiquorum Pontificum & gratiae defensorum doctrinae vndique consentaneus.

CAPVT XVIII.

Epilogus Probationum praecedentium.

Hec itaque sunt quae de Pelagianis aduersus gratiam Dei murmurantibus, ac Catholicis pro libero arbitrio respondentibus, & pro concordia utriusque satagentibus, reperire in scriptis eorum potui. Quae quidem pro captu meo tam perspicua sunt, ut homini sanae mentis, & cui oculus ille quo videtur veritas, necdum libidine contentionum excaecatus est, nullum relinquat amplius ambigendi locum, quid Pelagianis in Christi gratia quasi liberum arbitrium extinguente displicuerit, & quo pacto defensores eius ad querelas aduersantium sopiendas, veramque gratiae & liberi arbitrij concordiam conciliandam esse censuerint. Pelagianos enim, cum audirent, nihil esse quod non gratia Dei in nobis operaretur; mordebat unice, quod per gratiam Deus sine nobis, sine nostra voluntate, & proinde nobis inuitis ac reluctantis bonum in nobis operari, ipsique proinde non nobis, utpote quiescentibus praemium deberi videretur. Hunc enim sensum suum expromendo dicunt, gratia operante inuiti ad bonum cogimur, inuiti credimus; gratia inuitos trahit, inuitis & reluctantis studium virtutis immittitur, violentia adhibetur, ideoque coactitia fit conversio. Currere non esse currentium, nec velle volentium, sine voluntate nostra bonum fieri, nihil nos agere, nihil hominis voluntatem agere, nos non agere, nihil nos facere, agi nos non agere, Deum cuncta gerere. Itaque Deum gratiae suae imperare, non nos sed se coronare debere. Cuiusmodi dicta quid sibi velint, nemo nisi mente captus ignorare potest. Catholicis Scriptores e contra, importunissimas istas querimonias ita semper et sua responsione suffocant, & operationem gratiae cum libera voluntate conciliant, ut nihil improbet in ipsis, nisi quod ipsorum perspicuae reclamantium voces praeseferre videbantur, & nihil pro concordia utriusque stabilienda probent & clament, quam gratiam non tollere liberum arbitrium, quia relinquit nos ipsos non nihil omnino sed aliquid propriae voluntatis motu velle & agere, nec aliquando gratia de nobis quasi dormientibus operatur, sed facit ut simul etiam nos ipsi aliquid operemur. Dicunt enim, sexcentisque locis & modis iterum iterumque clamant, per gratiam quidem operantem Dei opus bonum fieri; sed tamen non nos inuitos cogi, non nolentes credere, non esse inuitos homines & reluctantes, non reluctantis studium virtutis immitti, non cogi voluntatem, non inuitum com-

pellere, non violentam esse gratiam, quia virtus nolentium nulla est, quia non est bonus homo si nolit, quia non possunt homines nolentes credere, quia si cogitur voluntas, non vult; itaque nulli auferri voluntatem, non putari debere quod non sit voluntas nostra, non alienandum esse opus a propria voluntate, o sic suscipi gratia ut homines propriae perdant voluntatem, homines non sine sua voluntate, sed sua propria voluntate venire, sua voluntate pugnare sua voluntate eligere; quia, inquit, se per manet voluntas, quae non potest esse sine aliquo motu, sine aliquo amore, velle & nolle propriae voluntatis est, quae voluntas in bonis de gratia est. Addunt & rationes, quia Deus per gratiam non aedificat templum suum ut de lapidibus qui non habent motum suum, nec operatur ut in ijs qui ratione & voluntate carent, vel quasi dormiremus, & non vellemus aut conaremur, non quasi ut a gri supini iaceremus, cibos gratiae expectando pluentes super faciem nostram, eosque ipsos Deus glutiret de nobis, aut opus fieret de nobis nihil facientibus nobis, aut velut inanime, quoddam nihil ageremus, merè passivè nos haberemus, aut denique, quasi alius vellet de nobis, & nos non vellemus, non curreremus, non conaremur aliquid, nil ageremus, nil faceremus, nullus esset hominis aut voluntatis cursus; sed nos ipsi volumus, nos currimus, nos conamur, nos agimur & aliquid agimus, adjuvamus enim, & nemo adjuvari potest, si ab ipso nihil agatur. Deus cooperatur, quod fieri non potest si nihil operemur. Recte ergo consistere gratiam cum libero arbitrio, quia gratia facit ut velimus, facit ut faciamus, donat bene velle & bene agere, efficit enim ipsam motum voluntatis eorum. Haec & eiusmodi tam de se passim sparsa sunt, totiesque repetita, ubi ex professo contra hostes fidei insultantes pro humani arbitrij libertate decertant, tanta denique claritatis luce oculos lectorum tardissimorum ac dormitantium feriunt ut laethargo pressum esse necesse sit, qui non evigilet, metis oculis orbatum, qui non intelligat. Quod si quis aliam concordiam in eorum scriptis quarat, quam Pelagianis obtruncantibus ingesserint, ut eorum querimonias contra gratiam pro libera voluntate sopirent, seruetur ille per me licet, Ierusalem in lucernis, & si inuenerit & me participem facere dignatus fuerit, instructiorem in Augustini scriptis per ejus benevolentiam me esse factum libenter glorior. Sed nisi me multum fallit, cum oleum & operam perdidit inuestigando mecum fortasse confitebitur istum libertatis

cum gratiā conciliandā modū, quo nunc tan-
topere Scholæ perstreperunt, Doctoresque fati-
gantur ut sub nomine libertatis indifferentiam
illam libratam contrarietatis aut contradi-
ctionis muniant & stabiliant, p̄ficiis gratiæ

defensoribus vel ignotū contemptumque
esse, & aliquot seculis post, Scholasticis sub-
intraantibus, & liberi arbitrij vim, quam isti
veteres tanquam sibi perspectissimam tuebā-
tur, non satis penetrantibus emeruisse.

CAPVT IX.

Redditur vera ratio principijs Augustini & aliorum Patrum ad amuf-
sim consentanea, cur talem concordiam gratiæ & liberi arbitrij
docuerint, nihilque in tradenda libertate curauerint
illam indifferentiam & æqualitatem contra-
rietatis & contradictionis.

Ovod si quis radices rerum, quibus i-
sta Sancti Præfatis, aliorumque Pa-
trum doctrina nititur, diligenter at-
tenderit, & intelligendo penetraverit, non
amplius mirabitur quod isto modo de gratiæ
& liberæ voluntatis conciliatione differerint
sed potius iudicabit hoc principijs eorum esse
maximè, mirabiliter undequaque consenta-
neum. Nam Augustino, discipulis & posteris
eius, definitio ista liberi arbitrij, quā nunc
Scholastici quidam id esse volunt, quod *positis*
omnibus ad agendum requisitis potest agere & non a-
gere, ita videlicet ut, sicut ipsi intelligunt, tam
agere quàm non agere, cum omnibus ad agē-
dū pręrequisitis, pro mero beneplacito volun-
tatis, coniungi disjungique possit, ad multa
secula fuit ignotissima, sicut etiamnum ab
omnibus qui gratiam physicè determinantem
liberum arbitrium teneant, velut Christi gra-
tiæ capitaliter inimica reprobatur. Nam ista
definitio, quæ recto sensu exponi potest, eā
potissimum de causā in isto prædicto sensu à
quibusdam recentioribus vrgetur & exagger-
ratur, ut ita Dei, hoc est gratiæ medicinalis
operationem non minùs atque habituum, li-
beræ voluntati subiectā ad concurrendum, &
non concurrendum esse tueantur, atq; ita si ei
acquirere volumus, nos ut operatio eius nihil in nobis
prosit efficiamus, quemadmodum olim Vitalis
ab Augustino refutatus, de sua gratia semi-
pelagiana docuit. Sic enim totum discrimen
concurrentis cum gratia & non concurrentis,
à voluntate hic & nunc (ut loquitur) se cum
gratia determinante vel non determinante,
suspendere volunt, ut non amplius gratiam
Christi medicinalem, infirmitati nostræ opi-
tulantem, sed gratiā status innocentie & An-
gelorum, tanquàm vegetos robustosq; iuuantē
si voluerint, habeamus. Hic enim præcipuis,
& ferè unicis eorū scopus est, cur istam liberi
arbitrij definitionē, & istud jam dictū æquili-
brium ad utrumq; tantopere saluum esse ve-
lint. Huiusmodi verò libertatis ratio & indif-
ferens ad utrumq; æquilibriū læsæ libertati,
secundū Augustinum, è diametro contrarium
est, quāvis ut dixi verissimo, gratiæque medi-
cinali congruentissimo sensu, liberū arbitrium
etiā peccato læsum, tam ante quàm post sulce-

ptam gratiā possit velle & nolle, agere & non
agere, consentire ac dissentire, agere bonum ac
malum si voluerit.

Quapropter Augustinus ac discipuli eius,
nō ad illas quorundā recentiorū de libera vo-
luntate conceptiones respexerunt, quādo gra-
tiā cum libero arbitrio conciliādo docuerunt eam
idcirco non tollere liberum arbitriū, quia la-
cit ut liberū arbitrium nō instar lapidis otio-
sū sit & nihil agat, nec ut iuivum cogatur ad
bonū, sed ut etiā ipsum velit & agat. Verū in-
tuebantur istud principium quod Augustinus
explicuit, inculcantque frequentissime: liberū
hoc esse, quod est in nostra potestate: hoc autē in
nostrā esse potestate, quod sit quando volumus, seu
ut alibi dicit, quod aliquis, si vult facit, si nō vult
non facit. Hæc autē definitione quā Augustinus
velut immobilis ac certissime veritatis regulā
tenet, & omnes discipuli eius tenuerūt, omnis
omninō voluntas seu volitio rationalis, libera
est, quia quæ admodum impossibile est ut non
fiat quādo volumus, & fiat quando nolumus,
ita consequēter impossibile est, ut nō sit in no-
stra potestate, & hoc ipso libera. Vnde Augu-
stinus: *Quod si fieri non potest ut dum volumus, nō ve-*
limus, adest utique voluntas volentibus hoc est, fit
quādo voluerint: Nec aliud quicquā est in potesta-
te nisi quod volentibus adest, hoc est, quod adest
quādo volūt, volūtus igitur nostra, id est volitio
nec voluntas esset nisi esset in nostra potestate. Perro
quia est in potestate, libera nobis est. Non enim est no-
bis liberū quod in potestate nō habemus, aut potest non
esse quod habemus. Quæ fusiū loco suo disputata
& enucleata sunt. Iuxta hoc igitur principii,
quod August. Prosper, Fulgen. & omnes p̄fici
& veri defensores gratiæ Dei, nō dubitauerūt
certissimū esse, Pelagianorū os obturarunt, &
libertatē arbitrij cum gratia rectissimè cōsulte-
re docuerūt. Gratia quippe efficit ut nō aliud
quippiam, sed ipsa voluntas, id est, volitio
bona habeatur, quā liberum arbitrium for-
maliter velit. Voluntas autem talis, seu vo-
litio hoc ipso quo est volitio, est in nostrā po-
testate, quia fit quando volumus: non enim
fieri potest ut dum volumus non velimus: hoc ip-
so igitur quo volitio est, etiam libera est.
Non enim est nobis liberum quod in potestate non ha-
bemus, aut potest non esse, quod habemus.

Lib. de Spir.
& lit. c. 31.

Lib. 3. de lib
arb. cap. 3.

Lib. 6. de
gr. Christi

Lib. 3. de li-
bero arb. c.
3.

Ibid.